

# İLEM İHTİSAS PROGRAMI

2014 GÜZ

DERSLER

OKUMA GRUPLARI

ATÖLYELER

SON BAŞVURU 12 EKİM 2014

Bilgi ve Başvuru: [basvuru.ilem.org.tr/ihhtisas](http://basvuru.ilem.org.tr/ihhtisas) • [ihhtisas@ilmietudler.org](mailto:ihhtisas@ilmietudler.org) • 0216 310 43 18





## ilem

İslam dünyası modernleşme tecrübesi ile birlikte kendi ilim geleneğinden büyük kopuşlar yaşadı. Bu durum hayatın her alanında Müslümanca düşünme, yaşama ve çağın meselelerine tekabül etme konusunda ciddi eksikliklere sebep oldu. Bu eksiklikleri giderebilmek için, sahih ilmî çalışmalara her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

İLEM, nitelikli ilim adamı yetiştirmek, ilmî anlayışı İslam medeniyetinin köklerinden hareketle yeniden yorumlamak ve sahih bir hayat nizamı için gerekli bilgi-birikimi oluşturmak gayesiyle 2002 yılında kuruldu. Bu amaç doğrultusunda 12 yıldır çeşitli çalışmalar yürütmekte ve eğitim programları düzenlemektedir. İLEM bünyesindeki çalışmalar, çağın ruhunu ve kendi medeniyetimizin esaslarını kavrayacak dirayet, feraset ve siyaset sahibi ilim adamlarının yetişmesi için çok yönlü ve mukayeseli bir yaklaşımla yapılandırılmıştır. Bir diğer deyişle İLEM, yitik hikmetin peşinde olanlar için ilmî bir muhit olma çabasıdır.

Bu amaçla hazırladığımız 2014 Güz Dönemi İhtisas Programı'nın detayları bu kitapçıkta yer almaktadır. Programdaki derslere, atölyelere ve okuma gruplarına tüm ilgilileri beklemekteyiz.



# İLEM İhtisas Programı

İLEM İhtisas Programı 2014 Güz dönemi ile birlikte 6. dönemine merhaba diyor. Bilgiye ulaşma, bunu bir değerler sistemi etrafında üretme/şekillendirme ve paylaşma gibi temel kaygılarla oluşturulan İhtisas Programı sosyal bilimler alanında kuşatıcı ve küllü bir perspektif ve özgün alternatifler sunacak şekilde hazırlanmıştır.

İLEM İhtisas Programı, lisansüstü eğitim görmekte olan farklı disiplin mensuplarını bir araya getirmektedir. Burada, disiplinler arası etkileşim ve paylaşım içerisinde belirli alanlara odaklanılmakta, yetkinlikler arttırılırken, ilmi üretim bu sayede zenginleştirilmektedir.

Programda yer alan *dersler*, katılımcıların daha hususi alanlarda derinlemesine analizler ve yorumlar yapmasını mümkün kılacak muhtevalara sahiptir. Eleştirel bir bakış kazandırmak ve neticesinde nitelikli birikimlerin vücuda gelmesini sağlamak, bu derslerin başlıca gayesidir. *Okuma grupları*; kendi devrinin ve devrimizin klasik isim ve eserleri çerçevesinde oluşturulmuş ilmi birikimin anlaşılmasına, tahlil edilmesine ve mümkün mertebe günümüze aktarılmasına olanak sağlayan ve bu konudaki boşluğu doldurmayı hedefleyen bir çalışmadır. *Atölyeler* ise mevcut ilmi birikimi günümüz şartlarında derinlemesine analiz edebilme ve buna müteakip nitelikli ürünler ortaya koyabilmeyi amaçlamaktadır.

Değerli hocalarımızın gayretleri ve gönüldaşlarımızın emekleri şekillenen programın genç ilim insanları için bereketli olmasını ümit ediyoruz.

## Siyaset Çalışma Grubu

Modern düşüncenin sürekli genişleyen tartışma alanları içinde, kadim unsurlara atfı en çok gerçekleşen alanlardan biri siyasettir. Politik olanın, düşünce zemininde temsili, bilgi-değer ekseninde bir bilinçle vücut bulur. İLEM Siyaset Çalışma Grubu, siyaset düşüncesini siyasetin milli ve milletlerarası uygulamaları ile birleştirip bir ihtisas konusu haline getirerek çok boyutlu ve derinlikli çalışmalara bir mecra olmayı hedeflemektedir.

# Politik Kavramlar Antropolojisi

## Bünyamin Bezci

Cumartesi, 15.00 / 25 Ekim 2014 - 13 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Politik Felsefe Literatürüne Hâkim, Okuma Yoğun, Tartışma Yoğun, Devam Zorunlu

Bu dersin amacı politik kavramların anlamları ve bu anlamlardaki tarihsel dönüşümleri sorgulamaktır. Derste Alman politik felsefesinin Begriffsgeschichte (kavramlar tarihi) ekolüne yakın sorgulamalar yapılacaktır. Neden antropoloji? Zira kavramlar tarihsel olarak anlam değişimine uğradığı gibi bir anlam özünü de her daim korumaktadır. Kavramlar olmadan düşünülemez. Dahası düşünmeye çalıştığımız kavramlar insanın modern kaderine ait olsa da bizim bildiğimiz anlamları da taşımamaktadırlar. Buradan hareketle ders kapsamında her hafta bir kavram (Devlet, Birey, Hukuk, Piyasa, Özgürlük, Adalet, Barış ve Savaş, İlerleme) sorgulanacaktır. Katılımcılardan kendilerine verilecek okumaları yapması ve derslerde tartışmalara katılması beklenmektedir.

**Bünyamin Bezci**, Ankara SBF mezunudur. Almanya Bremen'de dil öğrenimi sonrası yüksek lisansını Sakarya Üniversitesinde tamamladı. Doktorayı Uludağ Üniversitesinde Alman politik felsefesi üzerine yaptı. Muğla Üniversitesinde başladığı akademik kariyerine Sakarya Üniversitesinde devam etmektedir. Halen Sakarya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü başkanlığını yürütmektedir.

# Dünya Siyasetine Temel Yaklaşımlar

## Hasan Basri Yalçın

Salı, 18.00 / 21 Ekim 2014 - 09 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, İleri İngilizce, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

ders

Bu derste Uluslararası İlişkiler alanının temel teorileri ele alınacaktır. İdealizm, Realizm tartışmasından, yapısal realizme, yapısal realizmin saldırgan ve savunmacı versiyonlarına, yeni-liberal Kurumsalcılıktan, post-modern ve eleştirel yaklaşımlara, Marksist yaklaşımlardan, Kontrüktivizme teorik perspektifler birbirleriyle mukayeseli biçimde ele alınacaktır. Ders kapsamında özellikle bu teorik yaklaşımların sosyal bilimler felsefesine olan ilgileri ortaya çıkartılmaya gayret edilecektir. Bu çerçevede çağdaş tartışmalara değinilecek ve uluslararası ilişkilerin hala merkezi olma özelliğini koruyan anarşi, güç, devlet gibi kavramların bu yeni tartışmalarda nereye oturduğu değerlendirilecektir. Katılımcılardan aktif okuma ve katılım beklenmektedir. Toplantılara belirlenen metinlerin okunarak gelinmesi istenecektir.

**Hasan Basri Yalçın**, lisans eğitimini 2004'te Beykent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde, yüksek lisansını 2006'da Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde ve doktorasını 2011'de University of Cincinnati Siyaset Bilimi'nde "The Struggle for Autonomy: A Realist Theory of International Relations" başlıklı teziyle tamamladı. Halen İstanbul Ticaret Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Temel ilgi alanları uluslararası ilişkiler teorisi, uluslararası güvenlik ve sosyal bilimler felsefesi olan Yalçın'ın bu alanlarda çeşitli dergilerde makaleleri ve kitap bölümleri yayımlamıştır.

# Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi I

## Halil İbrahim Yenigün

Pazartesi, 18.30 / 20 Ekim 2014 - 08 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Siyaset Bilimi, Felsefe, Sosyoloji, Tarih, İlahiyat gibi dallarda formasyon sahibi, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

İki dönem olarak programlanan bu dersin birinci döneminde, çağdaş dönemde İslâmî bir düşünce üretme çabasındaki Müslüman düşünürlerin fikrî mirası, izlediği seyir ve geçirdiği evreler itibarıyla coğrafya, kişi ve temalar üzerinden işlenecektir. Yaklaşım ve akım çeşitliliğinin genel bir resmini çıkarma gayretimizle birlikte çalışmamızın odak noktasında İslâm geleneği ve bu mirasın günümüzdeki karşılığı olacaktır. Buna göre çağdaş dönemde öne çıkan kavram, tema ve meselelerin yerli yerince kavranması ve düşünürler muvacehesinde bunlara ilişkin eleştirel analizlerin ve orijinal yorumların katılımcılar tarafından üretilebilmesi dersin temel amacıdır. Kronolojik bir sıra izlenerek Tahtavî sonrası dönemde ağırlıklı olarak Arap dünyası, İran, Güneydoğu Asya, Türkiye ve son dönem itibarıyla Avro-Amerikan düşünce havzalarında öne çıkan fikirler ve fikriyatlar, seçilmiş düşünürlerin birincil eserlerinin tahlili ve tartışılması suretiyle kavranmaya çalışılacaktır. Siyasî düşünceler, ahlâkiyat ve teoloji düzlemleriyle ilişkili biçimde ele alınacak, dönemin başından bu yana tartışılan sorunların günümüze izleri sürülecektir.

**Halil İbrahim Yenigün**, İstanbul'da doğdu. Üniversite öğrenimini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Sosyoloji bölümlerinde tamamladı. Lisansüstü eğitimi için 2001'de ABD'ye gitti. Master derecesini 2003 yılında Texas Tech Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünden, doktorasını ise 2013 yılında Virginia Üniversitesi Siyaset bölümünün Siyaset Teorisi programından aldı. Bu üniversitelerde aynı zamanda öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2007-2008 akademik yılında tez ve dil çalışmaları için Kahire Amerikan Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak bulundu. Ayrıca 2006-2010 yılları arasında American Journal of Islamic Social Sciences (AJISS)'in idarî editörlüğünü yürüttü. Çalışma sahaları arasında Siyaset Ontolojisi, Siyaset Teolojisi, Çağdaş İslâm Siyaset Teorisi özelinde Karşılaştırmalı Siyaset Teorisi gibi konular bulunan Yenigün'ün bazı yerli ve yabancı yayınlarda yazı, değerlendirme ve mülakatları yayımlanmıştır. Halil İbrahim Yenigün hâlen İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde yardımcı doçent olarak vazife yapmakta, ayrıca İstanbul Düşünce Evi (İDE)'nin genel koordinatörlüğünü yürütmektedir.



# Malik Bin Nebi Okumaları

## Ahmet Uysal

Çarşamba, 18.00 / 22 Ekim 2014 - 10 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Temel düzeyde Arapça, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

20. Yüzyılın yetiştirdiği önemli Müslüman düşünürlerden birisi de Cezayirli düşünür Malik Bin Nebi'dir. Malik Bin Nebi, İslam Medeniyeti'nin ve dolayısıyla Müslüman toplumların gerilemesi ve tekrar canlanma yolları üzerinde ciddi fikir ve analizler ortaya koymuştur. Bu okuma grubunda ülkemizde Malik Bin Nebi'nin düşüncelerini daha iyi anlamak için eserleri metin analizi yoluyla açıklanacaktır. Okuma grubunun diğer ana hedefi ise, İmam-Hatip Liselerinde ve Arap Dili ve Edebiyatı gibi bölümlerde temel düzeyde öğrenilen Arapça'yı güncel olarak kullanılır hale getirmektir. Okumalar kapsamında sosyolojik bir bakışla kavramlar ve fikirler tartışılacaktır. Sonuç olarak bu okuma grubu, bir dil ve fikir çalışması ile sosyolojik metin analizi arasında bir sentez olmayı amaçlamaktadır.

okuma grubu

**Ahmet Uysal**, lisans eğitimini ODTÜ Sosyoloji, Master ve Doktora eğitimlerini Southern Illinois Üniversitesi'nde (Sosyoloji) tamamladı. Marmara Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü öğretim üyesidir. İngilizce, Arapça ve Fransızca bilen Uysal, Ortadoğu'daki gelişmeleri yakından izlerken, bölge ile ilgili güncel ve akademik analizler yapmaktadır.

## Felsefe Çalışma Grubu

Bir felsefe dili kurmak, yüzyılları gerekli kılan bir çabada ancak karşılığı bulur. Batı düşüncesinin berraklığını yitiren doğasına karşı klasik felsefi geleneğin İslam dünyasındaki karşılıkları, insana, bilime, doğaya, siyaset ve ahlaka ilişkin temel varsayımlarındaki saygınlığını muhafaza etmektedir. İLEM Felsefe Çalışma Grubunda çağdaş düşüncenin mukayeseli kritiği ve klasik metinlerin okunduğu programlar yer aldı.

# Düşünmenin Yolunda Olmak: Martin Heidegger Okumaları

**Feridun Yılmaz & Şenol Karagüzel**

Cumartesi, 15.30 / 25 Ekim 2014 - 13 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

İki dönemi geride bırakan Düşünmenin Yolunda Olmak: Martin Heidegger okumalarında bu dönem Martin Heidegger'in ağırlıklı olarak 1950'li yıllar sonrası yazdığı ve düşüncesinin köktenci yorumlarını izleme imkânı veren metinler okunacaktır. İçinde yaşadığımız çağın düşünce yoksunluğunu, bunun yazgısal seyrini düşünürle birlikte takip etmek amaçlanmaktadır. Teknik-varlığın yayılımının belirlediği bir yazgının doğasını düşünmenin, başa gelen şeyin ne denli köktenci bir tehlikeye işaret ettiğini iştebilenin yollarına düşülecektir. Yolun, ara ara hakikatin ışıyiverdiği bir kayrana, ara ara da karamsarlığı çağıran dolambaçlı güzergâhlara çıkararak sevkine kendini bırakmanın, düşünmenin sade, yalın ve o ölçüde belirsiz adımları olduğunu bilerek yola çıkacağız. Düşünmenin kendisi, teknik-varlığın işaret ettiği tehlike, Batı metafiziğinin tecessümü olarak bilim düşüncesi ve sanat eserinin doğası, düşünmemizin işaret taşları olacaklar.

okuma grubu

**Feridun Yılmaz**, Bulgaristan'da doğdu. Marmara Üniversitesi İşletme (İngilizce) mezunu. Uludağ Üniversitesi İktisat Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmalarını sürdürmektedir. İngilizce bilmektedir.

**Şenol Karagüzel**, Trabzon'da doğdu. Uludağ Üniversitesi Sosyoloji bölümünden mezun oldu. İstanbul'da bir lisede felsefe hocasıdır. Arapça bilmektedir.

# Meşşai Doğa Felsefesine Giriş: Hidâyetü'l-Hikme Dersleri

**İbrahim Halil Üçer**

Perşembe, 17.00 / 23 Ekim 2014 - 11 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Temel düzeyde Arapça veya Osmanlıca bilgisi gereklidir.

Bu derste İslam felsefesi, klasik bir felsefeye giriş metni olan ve geçen dönem Mantık bölümü okunan Esiruddin el-Ebherî'nin Hidâyetü'l-hikme'si üzerinden problem odaklı bir şekilde ele alınacaktır. Aynı zamanda Osmanlı dönemi felsefe eğitiminin temel metinlerinden biri olan Hidâyetü'l-hikme ve Osmanlıca tercümesi İklîlu't-terâcim merkezli olarak işlenecek derste, Meşşai doğa felsefesi üzerinde durulacaktır. Dersin amacı, küllî bir ilimler sistemi olarak klasik felsefeyi, özgün müfredatı aracılığıyla yeniden tahsîl etmektir.

**İbrahim Halil Üçer**, lisans eğitimini 2004 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Felsefesi Bilim Dalı'nda hazırladığı 'Ebu Hayyân et-Tevhîdî ve Felsefî Kişiliği' başlıklı teziyle 2007 senesinde yüksek lisansını tamamladı. 2010-2011 eğitim yılında McGill Üniversitesi Institute of Islamic Studies'te misafir araştırmacı olarak bulundu. 2014 senesinde "İbn Sînâ Felsefesinde Suret Anlayışı" başlıklı teziyle İslam felsefesi doktoru oldu. İlgili alanları arasında İbn Sînâ Felsefesi, Yeni-Eflatunculuk düşüncesi, İşârât şerhleri geleneği, Fahreddin er-Râzî ve Mûteahhir dönem İslam düşüncesi gibi konular bulunmaktadır. Üçer, hâlihazırda İstanbul Medeniyet Üniversitesi Felsefe Bölümünde görev yapmaktadır.

# İslam Felsefesinde Bilgi Teorileri

**Mehmet Özturan**

Salı, 18.00 / 21 Ekim 2014 - 09 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Temel düzeyde Arapça veya Osmanlıca bilgisi gereklidir.

ders

Bu derste klasik dönem İslam medeniyetindeki farklı düşünce ekolleri tarafından ortaya konan bilgi teorilerini incelemek hedeflenmektedir. Ders daha dar çerçevede kelâmî ve felsefî yaklaşımlara odaklanacağından özellikle Fahrettin Râzî sonrası kelim ile meşşâî ve işrâkî felsefe ekollerindeki bilgi tanımlarını ele alacaktır. Ders, temel metinleri okumadan önce bilgi teorisi konusuna genel bir giriş olması bakımından ilk olarak bilgi teorisi ile ilgili bir kitabın değerlendirmesiyle başlayacaktır. Daha sonra ise bahsi geçen ekollerin temel metinleri üzerinde durularak şu sorulara verilen cevaplar değerlendirilecektir: Bilgi nedir? Bilgi mümkün müdür? Bilgi kaç kısma ayrılır? Dinî bilgi, felsefî bilgi, mantıksal bilgi, Tanrısal bilgi türlerinden söz edilebilir mi? Ders sonunda katılımcılardan, çoğu farklı kitaplarda farklı başlıklar altında yer alan bilgi teorisi konu ve problemlerini bir bütün olarak görmesi beklenmektedir.

**Mehmet Özturan**, lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İslam Felsefesi alanında 'Fârâbî Epistemolojisinde Kesinlik Kavramı' başlıklı tezyle yüksek lisans derecesi aldı. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimler Anabilim Dalı'nda 'Müteahhirin Dönemi Mantığına Tasavvurât' başlıklı tezini savunarak doktor unvanını aldı. İlgili alanları arasında klasik mantık, İslam felsefesi, bilgi teorisi, dil bilimleri bulunan Özturan, hâlen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğretim görevlisidir.

# Tesettür ve Müstehcenlik: Egemenliğin İki Diferansiyeli

**Suheyb Ögüt**

Cumartesi, 18.30 / 25 Ekim 2014 - 13 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

“Tesettür nedir?” sorusuna hakkıyla cevap verebilmek için bütün bir Kıta Avrupa’sı felsefesini, psikanalizi ve bunlarla irtibatlı olan sosyal teoriyi ve sosyolojik çalışmaları tahlil etmek gerekmektedir. Bu yüzden “tesettür nedir?” sorusu kestirme ve kısa bir cevabı olmayan fevkalade zor bir sorudur. Her mefhumda olduğu gibi tesettür mefhumunda da ilk irdelenmesi gereken onun nakizi olan mefhumdur: pornografi. “Tesettür nedir?” sorusu doğrudan “pornografi nedir?” sorusuyla irtibatlıdır. Ve işin kötüsü mevcut pornografi çalışmalarının istisnasız hepsinde, pornografiye dair müspet bir tarif yapmanın mümkün olmadığı fikri işlenmiştir. Bu noktada sorulması gereken soru şudur: Hem kendimizi günlük hayatta gayrı pornografik failer olarak tanıyıp hem de pornografinin ne olduğunu akademik bir usulde bile tarif edememekle nasıl başa çıkabiliyoruz? Pornografik olanla olmayan arasındaki sınır nedir? Böyle bir sınır yok mudur? Yoksa belli amiller tarafından keyfi olarak mı belirlenmektedir? Pornografi özgürleştirici midir, köleleştirici mi? Failleştirici midir, nesneleştirici mi? Egemenlikle, biyosiyasetle, kadınla, mimariyle, psikanalizle, roman türüyle, film türüyle, arabesk müzikle, İsrail’le, Nazizm’le, nüdizmle, ideolojiyle, Kemalizm’le, ekonomiyle, keyifle, ulusla, sekülerizmle, moderniteyle, kolonyalizmle, gazeteyle olan rabitaları nelerdir? Pornografiyi bir dizpozitif olarak düşünmek mümkün müdür? İşte bu seminerimizde bu hayati sorulara Platon, Aristoteles, Hobbes, Descartes, Kant, Hegel, Marx, Nietzsche, Heidegger, Levinas, Derrida, Lacan, Zizek, Foucault, Girard, Haldun, Hunt, Şâtıbi, Baudrillard, Duerr, Spivak, Bhabha, Badiou, Schmitt ve Agamben’in metinlerinden hareketle cevap vermeye çalışacağız.

**Suheyb Ögüt**, 2006’da Bilgi Üniversitesi’nin Siyaset Bilimi Bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Sabancı Üniversitesinde Kültürel Çalışmalar Programında yüksek lisansa başladı. 2008’de Bilgi Üniversitesinin Kültürel Çalışmalar Programına geçiş yaptı ve buradan “Tesettür ve Pornografi: Egemenliğin İki Diferansiyeli” başlıklı yüksek lisans tezini tamamlayarak 2010 Ağustos’ta mezun oldu. Eylül 2010’da Mimar Sinan Üniversitesi Sosyoloji Bölümünün doktora programına kabul edildi. Şu anda “Bir Zizekçi Olarak Hobbes ve Bir Hobbesçi Olarak Zizek” başlıklı doktora tezini yazmaktadır. 2006’dan itibaren çeşitli sivil kuruluşlarda Kıta Avrupası Felsefesi, Siyaset Felsefesi, Sosyal Teori ve Sosyoloji seminerleri vermektedir.

## Toplum Çalışma Grubu

İLEM Toplum Çalışma Grubu; sosyal teori, Türkiye'de toplumsal değişim, şehir, sosyal siyaset ve sosyal psikoloji gibi geniş bir alanda toplumu ilgilendiren konulara bütüncül bir biçimde bakmak üzere çalışmalarını yürütmektedir. Çalışma grubu tarafından oluşturulan dersler, okuma grupları ve atölyeler ile günümüz toplum bilimleri çerçevesine sorgulayıcı bir perspektifle bakarak; mukayeseli ve alternatif bir bakışın kuramsal içeriğini toplumun tüm katmanlardaki izdüşümlerinde incelenmesi amaçlanmaktadır.

# Sosyal Bilimlerin Yapısı

## Mahmut Hakkı Akın

Perşembe, 18.00 / 23 Ekim 2014 - 11 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

Bu derste genel olarak tarihsel süreçte sosyal bilimlerin bağımsız bilimsel disiplin olma imkânları ve bu yolda karşılaştıkları sorunlar üzerinde durulacaktır. Özellikle sosyal bilimlerin pozitivist yaklaşımın etkisiyle felsefi spekülasyonu aşarak doğa bilimlerine benzemeye çalışmaları ve bu anlayışın sosyal bilim düşüncesine etkileri tartışılacaktır. Ontolojik olarak doğal gerçekliğin kültürel gerçeklikten farklı bir yapıda olması sosyal bilimler felsefesinin ve epistemolojik ve metodolojik sorunların önemli kaynaklarından birisidir. Kültürel gerçeklik, tarihsel olmasının yanında belli zaman ve mekân sınırlarında insanlar arası etkileşimler yoluyla üretilen bir gerçekliktir. Aynı zamanda sosyal bir varlık olarak insan da bu gerçekliğin hem bir ürünüdür, hem de üretenidir. Kültürel gerçekliğin bu yapısı dolayısıyla sosyal bilimlerin bizatihi kendisi bir sosyal bilim konusudur. Bu bağlamda sosyal bilimlerin pozitivistlikle ilişkisi, bilim felsefesi tartışmalarının sosyal bilimlere yansımaları, metodoloji sorunu, hermeneutik ve postmodernizm tartışmaları bu seminerde ele alınacak başlıca konulardır.

**Mahmut Hakkı Akın**, Karaman'da doğdu. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünden 2003 yılında mezun oldu. 2004 yılında Selçuk Üniversitesi Edebiyat Sosyoloji Bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. Selçuk Üniversitesi SBE Sosyoloji Ana Bilim Dalında 2005 yılında Prof. Dr. Abdullah Topçuoğlu danışmanlığında "Sosyolojide Yöntem Sorunu Olarak Anlama ve Açıklamanın Sınırları" başlıklı teziyle yüksek lisansını, 2009 yılında Prof. Dr. Yasin Aktay danışmanlığında "Siyasal Toplumsallaşma Sürecinde Gençlik -Teorik ve Uygulamalı Bir Çalışma-" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Doktora eğitiminin bir döneminde Maastricht Uluslararası İletişim Fakültesinde (Hogeschool Zuyd) siyaset ve iletişim üzerine dersler aldı. 2013 yılında sosyoloji alanında doçent oldu. "Toplumsallaşma Sözlüğü" ve "Siyasallığın Toplumsal İnşası: Siyasal Toplumsallaşma" adlarında iki kitabının yanında, Tezkire, Hece, Demokrasi Platformu, Muhafazakâr Düşünce, Sosyoloji Divanı gibi dergilerde makaleleri ve kitap tanıtım yazıları yayınlandı. 2014 yılında Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesine öğretim üyesi olarak atandı. Sosyal teori, Türkiye modernleşmesi, siyaset sosyolojisi, muhafazakârlık ve çocukluk sosyolojisi konularında çalışmalarına devam etmektedir.



# Sol İlahiyat

## Mustafa Tekin

Çarşamba 18.00 / 22 Ekim 2014 - 10 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Okuma Yoğun, Devam Zorunlu

“Sol İlahiyat” aslı itibarıyla gerek Türkiye özelinde gerekse dünya ölçeğinde din ve sol arasındaki ilişkilerin zihniyet, tartışma ve pratikler düzeyindeki toplumsal yansımalarını sosyolojik bağlamda tartışmayı hedeflemektedir. Bu okumalarda, öncelikle Türkiye üzerinden İslam ve sol arasındaki ilişkiler tartışmaya açılacak, daha sonra da Latin Amerika örnekleri ile tartışma zenginleştirilecektir. Süreç içerisinde İslam’ın ve solun temel parametreleri çerçevesinde “Sol İlahiyat” kavramsallaştırmasının nasıl bir imkan(sızlığı) barındırdığı ele alınacak; solcuların ve İslamcılarının yazınlarından hareketle İslam ve sol algılarına dair tartışmalar gerçekleştirilecektir. Ayrıca, sol ilahiyata önemli referans olan İslam’ın erken zamanlarının örneği Ebu Zer ve günümüzde anti-kapitalist hareketler ile sol ve İslami söylemlerinin birbirine atıfta buldukları bazı söylem ve tartışmalara da yer verilecektir.

okuma grubu

**Mustafa Tekin**, Konya’da doğdu. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden 1991 yılında mezun oldu. 1995 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Din Sosyolojisi Bilim Dalında “Mevlâna Celâleddin Rûmi’nin Eserlerinde Din ve Toplum” isimli teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2003 yılında “Türkiye’de Aydın Kadınlara Göre Din ve Kadın” isimli teziyle doktor oldu. 2004 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesine Yardımcı Doçent olarak atandı. 2006-2007 öğretim yılı içinde İngiltere’de York Üniversitesi Centre For Women’s Studies’de “A Comparative Study on the Freedom of Women in the Context of Religion-The Cases of Turkey and England” (Din Bağlamında Kadın Özgürlüğü Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma-Türkiye ve İngiltere Örnekleri) konusunda doktora sonrası araştırma yaptı. 2009 yılında doçent; 2014 yılında ise Profesör oldu. Halen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde Din Sosyolojisi A.B.D. başkanı ve öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk babası olup Arapça ve İngilizce bilmektedir. Yayımlanmış birçok kitapları, makaleleri; yurtiçi ve yurtdışında sunulmuş bildiri ve bildirileri vardır.

# Avrupa Seyahatnamelerinde Doğu

## Lütfi Sunar

Salı 18.00 / 21 Ekim 2014 - 09 Aralık 2014 (8 Hafta)

okuma grubu

**Katılım Şartları:** İleri İngilizce, Devam Zorunlu

Seyahatnameler Avrupa'da uzunca bir süre Doğu hakkındaki bilginin ana kaynaklarından birisidir. Coğrafi keşifler sonrasında dünyaya açılma ile birlikte seyahatnamelerin sayısında ciddi bir artış yaşanmıştır. Özellikle 16. Yüzyılda seyyah, tüccar, misyoner, diplomat, bilim adamlarının kaleme aldıkları seyahatnameler, konuları ve içerikleri bakımından öncekilerden çok farklıdır. Bu seyahatnameler aynı zamanda Aydınlanma yüzyılındaki toplum tartışmalarına kaynaklık etmeleri bakımından özel bir yere sahiptirler. Aydınlanma yüzyılında modernitenin tanımlanmasında Doğu ile girilen ilişkinin merkeziliği sebebiyle tartışmalarda sıklıkla seyahatnamelere başvurulduğu bilinmektedir. Bu sebeple 16. Yüzyıl seyahatnameleri modernite tartışmalarının kökenlerini kavramak bakımından ciddi bir katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede Avrupa Seyahatnamelerinde Doğu başlıklı okuma programının amacı modern toplum tartışmalarına bir giriş yapmaktır. Bir karşılaştırma sağlaması açısından okumalara Marco Polo ile başlanacak ardından da François Bernier, Jean Baptiste Tavernier, Claes Ralamb, Joseph De Tournefot, Jean Thevenot, Stephan Gerlach ve Reinhold Lubenau gibi isimlerin seyahatnamelerinden parçaların okunması ile devam edilecektir. Geçtiğimiz yıllarda İLEM'de yürütülen Klasik Sosyal Teoride Öteki konulu derslerin bir devamı mahiyetinde olan bu okuma grubunun 19. Yüzyıl seyahatnameleri ile gelecek dönem devam ettirilmesi planlanmaktadır.

**Lütfi Sunar**, lisans eğitimini 2002 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Ekonomi bölümlerinde tamamladı. 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde "Karl Marx ve Max Weber'in Doğu Topluluklarına Yaklaşımları" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Sosyolojik teori, sosyoloji tarihi, şarkiyatçılık alanında çalışmalarda bulunan Lütfi Sunar, hâlen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Sunar'ın Marx ve Weber'de Doğu Toplulukları ve Türkiye'de İş Ortaklıkları, Marx an Weber on Oriental Societies: In the Shadow of Western Modernity adlı yayımlanmış üç telif kitabı ve çok sayıda editörlüğünü yaptığı kitap bulunmaktadır.

# Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü

## Alev Erkilet

Atölye toplanma vakitleri katılımcılar ile birlikte belirlenmektedir.

**Katılım Şartları:** Yeni katılımcı alınmayacak

Kent çalışmaları, disiplinler arası niteliği ile Türkiye’de uzun yıllara dayanan bilimsel birikime sahiptir. Kentleşmenin siyasal ve ekonomik yönleri ile kazandığı yeni boyutlar, disiplinler sınırları aşan ancak, odağından da saptırmayan incelemeler gerektirmektedir. Buradan hareketle 2014 Bahar döneminde kurulan “Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü Atölyesi”, bu sahada ürün vermek isteyen genç ilim insanlarını bir araya getirerek, kent çalışmalarının yarınına dair bir ufku ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaçla atölye saha çalışmalarını, bibliyografya incelemelerini ve kuramsal tartışmaları ürüne dönüştürecek bir program sunarak, kamuoyunun ve akademinin kentlerin dönüşümü ile ilgili perspektifini genişletmeyi hedeflemektedir. Güz döneminde yeni katılımcı kabul etmeyecek atölye’de mimar, şehir plancısı, harita ve çevre mühendisleri, sosyolog ve iktisatçılardan oluşan katılımcılar saha çalışmalarını tamamlayacaklardır.

atölye

**Alev Erkilet**, Ankara’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini TED Ankara Koleji’nde tamamladı. 1983’te Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nü bitirdi. Yüksek lisans (1985) ve doktorasını (1996) araştırma görevlisi olarak çalıştığı aynı bölümde tamamladı. Bu dönemde DPT’nin Özel İhtisas Komisyonlarında ve Aile Araştırma Kurumu için yapılan “Metropolde Kariyer Meslekleri ve Aile Yapısı Temelinde Yaşama Tarzları” başlıklı çalışmada görev aldı. Bölümlerinden birini yazdığı araştırma raporu 1997 yılında yayımlandı. 1997-2000 yılları arasında Kırıkkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde yardımcı doçent olarak çalıştı. 2006-2007’de İBB’nin Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Kentsel Tasarım Projesi’nin sosyolojik araştırmalarını yürüttü. Aynı yıl ASAGEM için yapılan “Medya Profesyonellerinin ve Medyanın Aile Algısı” araştırmasında görev aldı. Bu rapor 2008 yılında yayımlandı. Şubat 2012 ile Eylül 2013 arasında Kırklareli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü’nde yardımcı doçent ve doçent olarak çalışan Erkilet, Eylül 2013’den bu yana Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Tasarımı ve Medya Bölümü’nde görev yapmaktadır. Ortadoğu’da Modernleşme ve İslami Hareketler, Ele Geçirilemeyen Toprak Kuzey Kafkasya, Eleştirilenden Uyuma, Toplumsal Yapı ve Değişme Kuramları ve İstanbul Halkının Dilencilik Olgusuna Bakış Açısı (İ. Coşkun ile birlikte) adında beş kitabı ve çeşitli kitap ve dergilerde yayımlanmış makaleleri vardır.

# Türkiye’de Sosyal Politikalar

## Faruk Taşçı

Atölye toplanma vakitleri katılımcılar ile belirlenmektedir.

atölye

**Katılım Şartları:** Yeni katılımcı alınmayacak

Atölyemiz, Türkiye’deki sosyal politikaları “zihniyet, aktör ve uygulama” safhaları şeklinde ele almaktadır. Bu kapsamda “Türkiye’deki sosyal politikaların hangi zihniyet üzerine ortaya çıktığı, geliştiği ve dönüşmekte olduğu” soruları merkeze alınarak, “hangi aktörler eliyle uygulanmakta olduğu” sorusuna cevap aranmaktadır. İki haftada bir toplanan Atölye ilk aşamada “devlet” (merkezi yönetim) ve “aile” (gelenek) olmak üzere sosyal politikalar açısından Türkiye için kritik olan iki aktör üzerinde derinlemesine okuma ve müzakereleri tamamlamıştır. İkinci aşamada ise “yerel yönetimler”, “sivil toplum” ve “özel sektör/piyasa” aktörleri üzerinde durulacaktır. Ve nihayetinde tüm aktörlerin “uygulama alanları”na yer verecektir. Atölyenin son aşamasında, her bir konu için sorumlu olan katılımcılarından sorumlu oldukları konuların ham metinlerini Atölye masasına getirmeleri beklenmektedir. Sonrasında ise bu ham metinlerin tüm katılımcılar ile derinlemesine müzakereler sonucunda has metin haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Atölye çalışmasından “Türkiye’de Sosyal Politikalar: Zihniyet, Aktörler ve Uygulamalar” başlıklı bir edisyon kitap çalışması güz dönemi içerisinde şekillenmiş olacaktır.

**Faruk Taşçı**, Rize-Pazar’da dünyaya geldi. Lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji bölümünde tamamladı (2005). Yüksek Lisansını (2007) ve Doktorasını (2011) İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde bitirdi. Aynı bölümde Aralık 2006 – Mayıs 2012 arasında araştırma görevlisi olarak çalıştı. Mayıs 2012’den bu yana Sosyal Siyaset – Sosyal Güvenlik Anabilim Dalı’nda Yardımcı Doçent olarak görev yapmakta olan Taşçı’nın “Sosyal Politikalarda Can Simidi: Sosyal Yardım” (Nobel Yayınları, 2010) ve “Sosyal Politika Ahlakı” (Nobel Yayınları, 2012) adlı kitapları yanında, sosyal politika alanında makaleleri ve bildirileri bulunmaktadır.

## Tarih Çalışma Grubu

İnsanlığın tarihsel birikiminin kaynağını teşkil eden maddi ve manevi unsurlar, gerek medeniyetlerin şekkölü gerekse bizatihi tarihin yazımı bakımından ilmi yetkinlikle ayırt edilip, farklılıkları ortaya konabilir. Tarih Çalışma Grubu, tarih yazıcılığı, Osmanlı tarihi, Osmanlı entelektüel tarihi, medeniyetler tarihi gibi konuları ele alarak bu farklılıkları ortaya koymaya çalışmaktadır.

# Çağdaş Tarih Yazıcılığı

## Gültekin Yıldız

Pazartesi, 18.00 / 20 Ekim 2014 - 08 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, İngilizce ya da Almanca Okuma, Okuma Yoğun, Tartışma Yoğun

Bu derste, modern tarih bilimi ve tarih felsefelerinin kökenleri problematize edilecek ve günümüzde artık dünya çağında kabul görmüş seküler tarih yazıcılığının metodolojisi ve araştırma ajandaları ele alınacaktır. Bu maksatla, kadim medeniyetlerin beşeri varoluş ve tarihe bakışları da değerlendirilecek ve modern Batı düşüncesinin bir ürünü olan modern tarih biliminin Hıristiyan ve Yahudi metafizikle-riyle irtibatları da mercek altına alınacaktır.

**Gültekin Yıldız**, İstanbul'da doğdu. Ortaöğretimini İstanbul Alman Lisesi'nde (1992), lisans öğrenimini ise Boğaziçi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde (1998) tamamladı. Yüksek lisans ve doktora tezlerini, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nün Yakınçağ Tarihi programları bünyesinde kaleme aldı. 1998-2010 yılları arasında Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne yardımcı doçent olarak atandı. 2013 yılında Yakınçağ Tarihi doçenti unvanına hak kazandı. Halen İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'nde ve Harp Akademileri'nde lisans ve lisansüstü seviyelerinde dersler vermektedir. Başlıca araştırma alanı, Yakınçağ Osmanlı/Türk ve dünya askeri tarihidir.

# Teyfur Erdođdu Tarih Atölyesi (Müzakere-i Tezakir-i Cevdet Paşa)

## A. Teyfur Erdođdu

Salı, 18.00 / 21 Ekim 2014 - 09 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Devam Zorunlu, Tartışma Yoğun

atölye

Atölyede, seminer yürütücüsünün seminere konu olan eseri müzakere usulü gözeterek katılımcılarla birlikte ele alması ve üzerinde derinlikli tarihsel ve yorum-bilimsel (hermeneutics) tahliller yapması yöntem olarak tatbik edilecektir. Ele alınacak eser, büyük tarihçi ve yetenekli devlet adamı Ahmed Cevdet Paşa'nın (1822-1895) Osmanlı tarihinin 19. yüzyılını derinlemesine gözlemlediği, aktardığı ve çözümlediği Tezakir'i (21-39. tezkireler) olacaktır. Bu yöntem tatbik edilerek ele alınacak mebhüs eser ile öğrenciler öncelikle 19. yüzyıl Osmanlınının tek tek idari, toplumsal, iktisadi, kültürel, askeri, adli, ruhi (psychologique) yapılarını anlamaya yarayacak idari, toplumsal, iktisadi, kültürel, askeri, adli birçok kilit kavramı tanıma ve işlevsel özelliklerini keşfetme imkânına sahip olacaklardır; bunun yanında mezkûr eserin lisanı sayesinde Yüksek Türkçe'nin mutena ve müstesna numune ifade ve cümleleriyle tanışacaklardır; son olarak bir tarihyazım meselesi olan ve mezbur eserin iki ana hususiyetini oluşturan vekayiname (chronique) ve hatırat (memoirs) türlerinin tarihçilik açısından değerlendirilmesi ve yorumlanması ile karşılaşacaklardır.

**A. Teyfur Erdođdu**, Yıldız Teknik Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri ile Felsefe bölümlerinde öğretim üyesidir (2006-). TRT Radyo 1'de Tarih Atölyesi isimli programın yapımcı ve sunucusu (B. Arı ile birlikte 2012-). Sivil bir hareket olan Şehirli Atölyesi'nin kurucu ve yürütücüsü (H. Soygüzel-E. Keskin ile birlikte 2014-). Eğitimi: Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık, İstanbul Üniversitesi Kamu Yönetimi, İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi (Y. Lisans), Hacettepe Üniversitesi Tarih (Doktora). Mülkiye'de (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi) öğretim görevlisi (1993-1999). Otto-Friedrich Bamberg (Almanya, 1999-2000); Edinburgh (İskoçya, 2001); Aix-Marseille I (Fransa, 2000-2006) ve Chicago (ABD, 2014) üniversitelerinde akademik ve bilimsel faaliyetler. Eserleri: Tarih, mimarlık, kavramlar, çeviri ve şehirciliğe yönelik çalışmalar yayınladı, dersler verdi.

# Erken Dönem Osmanlı Entelektüel Tarihi

## Ertuğrul Ökten

Atölye toplanma vakitleri katılımcılar ile birlikte belirlenmektedir.

atölye

**Katılım Şartları:** Verilecek araştırma konuları hakkında rapor hazırlayabilecek derecede araştırma kaynaklarından yararlanabilme tecrübesi, sistemli düşünme yeteneği ve tartışmaya katılma azmi

2014 Bahar döneminde çalışmalarına başlayan Osmanlı Entelektüel Tarihine Giriş dersi çalışmalarına Erken Dönem Osmanlı Entelektüel Tarihi olarak devam edecek. Atölye kapsamında erken Osmanlı dönemi entellektüel hayatının temel özelliklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu entellektüel hayatın temeli olan düşünceleri olduğu kadar bu düşüncelerin içinde üretildiği ortamın sosyal, politik, kültürel özelliklerinin de ortaya çıkarılmasını kapsamaktadır.

**Ertuğrul Ökten**, lisans ve yüksek lisans çalışmalarını sırasıyla Boğaziçi ve Bilkent Üniversitelerinde yaptı. Doktora tez konusu Molla Cami'nin hayatı ve Herat'taki entelektüel misyonu'dur (University of Chicago, 2007). Sosyal ve kültürel tarihle başlayan tarih ilgisi son zamanlarda entelektüel tarihe kaymıştır. Şu anda 29 Mayıs üniversitesi Tarih Bölümü'nde yardımcı doçent olarak çalışmaktadır.



## Dil ve Edebiyat Çalışma Grubu

Edebiyat, bir estetik unsuru olduğu kadar dilin işlevsel imkânları ile üretilmiş bir birikimdir de. Dil ise hem başlı başına bir disiplin hem de böylesi bir alanın (edebiyat) temel yapı taşı olması bakımından ziyadesiyle önemi haizdir. Dil ve Edebiyat Çalışma Grubu bu bağlamda klasik ve modern yaklaşımların incelenmesine olanak sağlayan programlar ile çalışmalarını sürdürmektedir.

# Edebiyat Kuramları ve Temsil

Alphan Akgül

Çarşamba, 18.00 / 22 Ekim 2014 - 10 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Devam Zorunlu, Tartışma Yoğun

Edebiyat kuramları, edebiyat alanını bilimsel bir disiplin hâline getirme çabalarından doğar. Edebiyat eleştirisi, kaynağını felsefi tartışmalardan alan kuramlardan mahrum kaldığında, ağırlıklı olarak izlenimci ve psiko-sosyal yaklaşımlarla çözümlenmektedir. Bu yaklaşımlar, bir edebiyat metninde var olan problematikleri değil, daha çok okur ve eleştirmenlerin kendi bakış açılarını tartışabilir. Oysa edebiyat kuramları, tıpkı pozitif bilimlerde olduğu gibi, bir metni psiko-sosyal bakış açılarıyla değil, belirli kavramlar aracılığıyla ele alıp tartışmayı hedefler. Bir edebiyat metninin kuramsal açıdan ele alınması, bizi öncelikle “temsil” sorununa götürür. Edebiyat metni “gerçekliği / hakikati” temsil edebilir mi? Bu soru, antik dünyadan günümüze edebiyat metinleri hakkında sorulmuş en temel soru olarak görülebilir. Bu seminerde, “temsil” meselesi, “mimesis” ve “nesnel karşılık” (objective correlative) kavramları bağlamında ele alınıp tartışmaya açılacaktır.

**Alphan Akgül**, İstanbul’da doğdu. Kabataş Erkek ve Mecidiyeköy liselerinde okudu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü’nü bitirdi. Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü’nden “Oktay Rifat Şiirinde Güneş’in Üç Hâli” başlıklı teziyle yüksek lisans, “Yahya Kemal Beyatlı Şiirinde Düzyazı ve Dünyevilik” başlıklı teziyle doktora derecesi aldı. Alphan Akgül’ün doktora tezi, bazı değişikliklerle Anlamın Sesi: Yahya Kemal Beyatlı’nın Şiir Estetiği adıyla Dergâh Yayınları tarafından basıldı (Ağustos 2014). Akgül, TÜBİTAK yurtdışı araştırma bursu kapsamında konuk araştırmacı olarak bir yıl University of Washington’da bulundu (2011-2012). Bu üniversitede, modern şiir teorileri, metafizik şiir ve yaratıcı yazarlık doktora seminerlerine katıldı, sunuşlar yaptı. Akgül’ün şiirleri, 2000 yılında Yaşar Nabi Nayır, 2008 yılında Nüzhet Erman şiir ödülleriyle layık görüldü. Hâlen İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

# Klasik Türk Şiiri: “Güzel”in Peşinde

## Betül Sinan Nizam

Cumartesi, 13.30 / 25 Ekim 2014 - 13 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Devam Zorunlu, Tartışma Yoğun

ders

Ders kapsamında katılımcılara Klasik Türk şiirinin anlamsal boyutu hakkında temel düzeyde bilgi verilecektir. Bunun için önce kısaca âşık ve sevgili arasındaki ilişkiden, daha sonra Klasik Türk şiirinde sevgilinin güzellik unsurlarıyla ilgili en sık kullanılan mazmunlardan ve bunların âşık üzerindeki etkilerinden bahsedilecektir. Anlatılanlar seçilen örnek beyitlerin şerhi vasıtasıyla somutlaştırılacak, böylece Klasik Türk şiirinin temelini oluşturan göstergeler sistemi ve bu sistem içindeki “geometrik düzen” mümkün olduğunca ortaya konacaktır. Dersin sonunda katılımcıların beyitlerde yer alan hiçbir unsurun tesadüfi kullanılmadığını fark ederek Klasik Türk şiiri örneklerini sistematik bir şekilde çözümlmeleri hedeflenmektedir.

**Betül Sinan Nizam**, 2002 yılında Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Aynı üniversiteden 2004 yılında “Bâli Çelebi ve Divanı (2b-35a): İnceleme-Metin” başlıklı teziyle master, 2010’da “Kemâl Ahmed Dede’nin Tercüme-i Menâkıb-ı Mevlânâ Adlı Mesnevisi (Menâkıbü’l-Ârifin Silsilesinin Manzum Halkası)” adlı teziyle doktora derecesi aldı. Tercüme faaliyetleri, literatür çalışmaları, menâkıbnameler, alegori ve çeşitli mesneviler ile ilgili ulusal ve uluslararası kitap ve makale yayınları bulunan Nizam, 2012 yılından bu yana Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

# Türkiye Tarihini Tanpınar'dan Okumak

## Şerif Eskin

Cuma, 18.00 / 24 Ekim 2014 - 05 Aralık 2014 (8 Hafta)

okuma grubu

**Katılım Şartları:** Devam Zorunlu, Tartışma Yoğun, Okuma Yoğun

Hem bir düşünür hem de bir sanatçı olarak Ahmet Hamdi Tanpınar ölümünün üzerinden elli yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına karşın bugün hâlâ ne edebiyat tarihi ve edebiyat eleştirisi ne de sosyoloji, psikoloji vb. sosyal disiplinler tarafından “tüketilememiş” bir figürdür. Günümüzde adeta ikinci defa keşfedilen Tanpınar’ın külliyatı bütün canlılığıyla ülkenin kültür ve düşünce dünyasında okunmakta ve şaşırtıcı biçimde birbirlerinden çok farklı, taban tabana zıt ideolojik kutuplarda bile ayrı ayrı yankısını bulmaktadır. Kendisinin gördüğü bu ilginin sebebi, sanatı ve düşüncesinin tarihsel-sosyal konsantrasyonlarının yanında felsefi ve psikolojik köklerindeki derinlik ve çok seslilikte saklıdır. Ayrıca Tanpınar’ın eserleri tarihsel düzlemde bütünlüklü olarak değerlendirildiğinde bir “Türkiye anlatısı” ortaya çıkmaktadır. Bilhassa roman ve hikâyeleri kimi zaman açık kimi zamansa alegorik biçimde kurgulanmış toplumsal-tarihsel anlatılar içermektedir. Yedişer haftalık iki dönem boyunca sürdürülecek olan bu okuma grubunun birinci evresinde ilgili bağlamlar esas alınarak Tanpınar’ın ön plana çıkmış belli başlı eserleri üzerinde durulacak, ikinci evrede yazarın külliyatı üzerinde tematik okumalar yapıp tartışmalar yürütülecek, nihai olarak Türkiye tarihi bu zengin kalem çalışması üzerinden disiplinlerarası bir okuma perspektifiyle yeniden ele alınacaktır.

**Şerif Eskin**, 2009 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu. Ardından aynı bölümde “Ahmet Hamdi Tanpınar’ın Eserleri ve Estetiğinde Bergson Felsefesinin İzdüşümleri ve Kurucu Rolü” başlıklı tezyle yüksek lisans çalışmasını tamamladı. Bir süre çeşitli yayın projelerinde editörlük yaptı. 2012 yılında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. Halen İstanbul Üniversitesi’nde “Cumhuriyet Türkiye’sinde Ulusal Hafıza ve Millî Kimlik Politikaları Bağlamında Edebiyat Faaliyetleri” konulu doktorasını sürdüren Eskin, araştırmalarında edebiyat ve felsefe, edebiyat-ideoloji-iktidar, edebiyat ve görsellik, edebiyat ve hafıza, edebiyat teorileri, modern Türkiye edebiyatı vb. alanlara yoğunlaşmaktadır.

## Özel Çalışmalar

İLEM'de henüz bir çalışma grubu kapsamında yer almadığı halde ilim dünyamızda tartışılması öngörülen çeşitli çalışmalar özel etkinlikler kapsamındadır. İleride farklı alanlarda oluşturulacak çalışma gruplarının nüveleri bu programlarda atılmaktadır.

# İslam İktisadına Giriş: Temel Kavramlar ve Ticari Sözleşmelerdeki Fikhî Hükümler

**Abdullah Durmuş**

Pazartesi, 18.30 / 20 Ekim 2014 - 08 Aralık 2014 (8 Hafta)

ders

**Katılım Şartları:** Yalnızca Lisansüstü Öğrenciler, Devam Zorunlu, Tartışma Yoğun

Bu derste İslam hukukun, toplumun bazı kesimlerindeki yaygın kanaatin aksine, sadece iman, ibadet ve ahlakla ilgili olmadığı, bunun yanında iktisadi ve ticari işlemler başta olmak üzere, insanın doğum öncesinden ölüm sonrasına kadar hayatın uygulama alanındaki her bir noktasiyla ilgili fikhî düzenlemelerinin olduğu çeşitli örnekler eşliğinde vurgulanacaktır. Daha sonra İslam fikhinin en önemli ve en geniş bölümlerinden biri olan iktisadi meseleler konusundaki yaklaşımı, İslam İktisadının temel özellikleri ve emek, sermaye, kâr ve faiz hususundaki bilgiler katılımcılarla paylaşılacaktır. Ders kapsamında İslam Hukukunun ticari sözleşmelerle ilgili yaklaşımı hem teorik hem de satım, kiralama, sarf (para mübadelesi), karz-ı hasen, mudarabe ve diğer ortaklık türleri, vedîa, âriyet, kefalet ve rehin gibi sözleşme türlerine ait fikhî hükümler analiz edilecek güncel soru ve sorunlara da yeri geldikçe değinilecektir.

**Abdullah Durmuş**, lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamladı. Yüksek Lisans ve Doktorasını aynı üniversitede İslam Hukuku alanında yaptı. 2002-2009 yılları arasında Kuveyt Türk Katılım Bankası Danışma Kurulu'nda bilfiil çalışması vesilesiyle ilgili alanı, uygulama bakımından da yakından görme ve inceleme fırsatı buldu. Bu sırada, daha sonra TDV İSAM Yayınları tarafından yayımlanan "Fikhî Açından Günümüz Para Mübadelesi İşlemleri (Spot ve Türev Forex İşlemleri)" başlıklı doktora tezini hazırladı. Halen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Hukuku ABD öğretim üyesi olarak çalışan Durmuş, İslam Hukuku dersleri yanında, aynı üniversitenin SBE'ne bağlı olarak açılan İslam İktisadi ve Finansı yüksek lisans (tezli/tezsiz) ve doktora programında İslam İktisadının çeşitli konularını içeren dersler vermektedir. Fikhî Açından Günümüz Kredi ve Finansman Yöntemleri, Fikhî Açından Altın Yatırım Fonu, Döviz Opsiyon İşlemi ve Fikhî Değerlendirmesi, Borsa, Hisse Senedi ve İnternet Üzerinden Satış, Network Marketing vb. güncel birçok konuda makale ve yayımlanmış tebliğleri bulunmaktadır.

# Disiplinler Arasında ve Disiplinler Ötesinde Sinema

Hasan Ramazan Yılmaz & Yusuf Ziya Gökçek

Pazartesi, 18.00 / 20 Ekim 2014 - 08 Aralık 2014 (8 Hafta)

**Katılım Şartları:** Yeni Katılımcı Alınmayacak

Sinemanın, insanın varlığı yanında anlamlı bir varoluşa sahip olabilmesi, sinemanın "sinema" ile sınırlı olmayışının anlaşılması ile başlamaktadır. Bu bakımdan insanın varlığına yönelik yaklaşımların ve bu yaklaşımların farklı formlardaki ifadelerinin sinema ekseninde incelenebilmesi sinemanın aslına yönelmek anlamına gelmektedir. Bu tür bir yönelmenin gerçekleştirilmesini amaçlayan ders, sinemanın, çağın ve insanın zaafalarına ve imkânlarına dönüşebilen yapısını tahlil edecektir.

okuma grubu

**Hasan Ramazan Yılmaz**, 2008 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisansını "Yeni Gerçekçilik ve Türk Sinemasında Gerçekçilik" başlıklı tezi ile 2011 yılında tamamladı. İstanbul Üniversitesi'nde sinema alanında doktora çalışmalarına devam eden Yılmaz, İstanbul Ticaret Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü'nde çalışmaktadır.

**Yusuf Ziya Gökçek**, 2006 yılında Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü'nden mezun olduktan 2011 yılında Beykent Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV bölümünde Yüksek Lisans'ını tamamladı. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Sinema-TV'de Doktora öğrencisi olan Gökçek aynı bölümde öğretim görevlisidir.

## Sıkça Sorulan Sorular

### **Güz Programı'nda neler var?**

2014 Güz Programı'nda, dersler, okuma grupları ve atölyeler mevcut.

### **Çalışma Grupları nedir?**

Birbirlerini tamamlayan çalışmaların katılımcılar nezdinde takibini kolaylaştırmak üzere oluşturulmuş bilimsel kurullardır. İLEM İhtisas Çalışmaları bünyesinde, Siyaset, Tarih, Toplum, Felsefe çalışma grupları mevcuttur.

### **Başvurular ve kabul nasıl gerçekleşiyor?**

Başvurular, yalnızca [basvuru.ilem.org.tr/ihhtisas](http://basvuru.ilem.org.tr/ihhtisas) adresinden yapılmaktadır. Başvurduğunuz programın şartlarına göre ön değerlendirme yapılacak ve ilgili çalışma grubu tarafından mülakata alındıktan sonra kabulünüz gerçekleşecektir.

### **Birden çok çalışma grubunda yer alabilir miyiz?**

Evet, yer alınabilir; ancak her çalışma grubunun bir bütünlük arz ettiği unutulmamalıdır.

### **Başvurum ne zaman geçersiz kabul edilir?**

Gerekli bilgilerin eksik ve yanlış girilmesi; dönem içerisinde üçten fazla programa başvuru yapılması; özellikle atölyelere başvuranlar için, programı tercih gerekçesi ve çalışmalarına dair bilgilerin girilmemesi, başvurunuz geçersiz kılar.

### **Programa herkes başvurabilir mi?**

İLEM İhtisas programında, her bir program için gerekli şartlar, program tanıtım kitapçığında yer almaktadır. Başvuru formunda bu şartları taşımadığı tespit edilenler, mülakata çağrılmaz.

### **İhtisas Programı'na katılım ücretli midir?**

İLEM İhtisas programında herhangi bir ücret talep edilmez.

### **Program sonunda katılım belgesi ya da sertifika verilmekte midir?**

Talep edildiği takdirde, katıldığınız programlara ilişkin bir belge verilebilir. Ancak, çalışmaların hiç birinde herhangi bir sertifikasyon söz konusu değildir.

### **İLEM'e ilk kez başvuru yapıyorum, bu kabulümü etkiler mi?**

Hayır, etkilemez. Ancak İLEM İhtisas Programı'na ilk kez başvuranların, "Sosyal Bilimlerin Yapısı" dersini almaları önerilir.

### **Başvuru Sonucunu Nasıl Öğrenirim?**

Başvuru sonuçları telefon, sms veya e-posta aracılığıyla bildirilecektir.



<b>Siyaset Çalışma Grubu</b>	Ders	Politik Kavramlar Antropolojisi	Bünyamin Bezci	Cumartesi, 15.00
	Ders	Dünya Siyasetine Temel Yaklaşımlar	Hasan Basri Yalçın	Salı, 18.00
	Ders	Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi I	Halil İbrahim Yenigün	Pazartesi, 18.30
	Okuma Grubu	Malik Bin Nebi Okumaları	Ahmet Uysal	Çarşamba, 18.00

<b>Felsefe Çalışma Grubu</b>	Ders	Meşşai Doğa Felsefesine Giriş: Hidâyetü'l-Hikme Dersleri	İbrahim Halil Üçer	Perşembe, 17.00
	Ders	İslam Felsefesinde Bilgi Teorileri	Mehmet Özturan	Salı, 18.00
	Ders	Müstehcenlik ve Tesettür: Egemenliğin İki Diferansiyeli	Suheyb Öğüt	Cumartesi, 18.30
	Okuma Grubu	Düşünmenin Yolunda Olmak: Martin Heidegger Okumaları	Feridun Yılmaz	Cumartesi, 15.30

<b>Toplum Çalışma Grubu</b>	Ders	Sosyal Bilimlerin Yapısı	Mahmut Hakkı Akın	Perşembe, 18.00
	Okuma Grubu	Avrupa Seyahatnamelerinde Doğu	Lütfi Sunar	Salı, 18.00
	Okuma Grubu	Sol İlahiyat	Mustafa Tekin	Çarşamba, 18.00
	Atölye	Türkiye'de Sosyal Politikalar	Faruk Taşçı	Cumartesi, 18.00
	Atölye	Türkiye'de Kentlerin Dönüşümü	Alev Erkilet	-

<b>Tarih Çalışma Grubu</b>	Ders	Çağdaş Tarih Yazıcılığı	Gültekin Yıldız	Pazartesi, 18.00
	Atölye	Erken Dönem Osmanlı Entelektüel Tarihi	Ertuğrul Ökten	-
	Atölye	Teyfur Erdoğan Tarih Atölyesi (Müzakere-i Tezakir-i Cevdet Paşa)	Teyfur Erdoğan	Salı, 18.00

<b>Dil ve Edebiyat Çalışma Grubu</b>	Ders	Klasik Türk Şiiri: "Güzel"ın Peşinde	Betül Sinan Nizam	Cumartesi, 13.30
	Ders	Edebiyat Kuramları ve Temsil	Alphan Akgül	Çarşamba, 18.00
	Okuma Grubu	Türkiye Tarihini Tanpınar'dan Okumak	Şerif Eskin	Cuma, 18.00

<b>Özel Çalışmalar</b>	Ders	İslam İktisadına Giriş: Temel Kavramlar ve Ticari Sözleşmelerdeki Fikhi Hükümler	Abdullah Durmuş	Pazartesi, 18.30
	Okuma Grubu	Disiplinler Arasında ve Disiplinler Ötesinde Sinema	Hasan Ramazan Yılmaz ve Yusuf Ziya Gökçek	Pazartesi, 18.00





